

DET NORSKE
TEATRET

KRISTIN
LAVRANS=
DATTER
II
husfrue

1 name

Har du skrivekløe?

Kanskje du er interessert i journalistyrket?

Framskulane kan hjelpa deg.

Både faste og tilfellelege bladskribentar kan
gleda seg over det nye kurset vårt i

journalistikk.

Kurset gjev ei framifrå grunnopplæring i alt
moderne bladarbeid.

Skriv til

FRAMSKULANE

boks 911 - Oslo

DET NORSKE TEATRET

I SAMARBEID MED RIKSTEATRET

Kristin Lavransdatter HUSFRUE

Skodespel i 2 akter etter romanen av
SIGRID UNDSET

Dramatisert og sett i scene av
Tormod Skagestad

Helsing frå teatersjefen

Heilt frå fyrste stund, for snart 50 år sidan, har Det Norske Teatret vore på farten rundt i bygder og byar: Det var ikkje berre eit Oslo-teater, men eit teater for heile landet, knytt til heile landet med mange slags band, ikkje minst gjennom skodespelarstaben. For ein kom frå Voss, ein annan frå Møre, ein tredje frå Trøndelag, andre frå Nord-Noreg, Kristiansand, Stavanger osv. På denne måten vart teatret vel skikka til å tolke norsk folkelynne. Nynorske diktarar

Sigrid Undset.

Teatersjef Tormod Skagestad i registolen.

Framhald frå side 3

skildrar dette folkelynnet kvar i sin landsdel. Hoprekstad, Ørjasæter, Vesaas, Garatun-Tjeldstø, Aslaug Vaa, Lars Berg, Alf Prøysen, for å nemne nokre. Salt realisme hos den eine, poetisk symbolikk hos den andre, — norsk lynne sett gjennom ulike temperament, men ofte skildra med slik menneskekunnskap at det ikkje berre vart bilete av norske menn og kvinner, men menneskeskildring på det universelle planet.

Dette gjeld i aller høgste grad det stoffet vi fører fram på scenen i kveld. den mektige og rike skildringa Sigrid Undset har gjeve oss av norsk mellomalder.

Tormod Skagestad.

Rut Tellefsen som Kristin og Georg Løkkeberg som Erlend.

Litt om dramatiseringa av «KRISTIN LAVRANSDATTER»

Av Tormod Skagestad

Da eg for 7—8 år sidan las om att Kristin Lavransdatter, slo det meg at inne i dette mektige, roleg flytande eposet låg eit drama latent, og dramaturgen i meg tok straks til å tumle med stoffet, før eg hadde nokon målmedveten tanke om å dramatisere romanen. Den tanken kom, og vart skrinlagd nokså fort: eg fann det vonlaust å prøve å presse det veldige stoffet inn i eit enkelt skodespel. Det ville krevja ei så gjennomgripande omarbeiding at det måtte blitt eit nytt drama, bygd på Sigrid Undsets roman.

Det gjekk nokre år, og eg tok Kransen fram på nytt. Da såg eg at i grunnen var denne første delen eit drama for seg, eit avrunda heile, enda slutten med det dystre bryllaupet var ein slutt med tragisk perspektiv framover. Planen for dramatiseringsarbeidet tok etter kvart form. Det måtte bli ein skodespel-trilogi, med hovudlyset på Kristins og Erlends kjærleiks- og lagnadsdrama, frå dei møttest i Oslo, til dei skildest eit kvart sekel seinare i den rystande scenen ved Erlends dødsseng på Jørundgard. Denne dramatiske trilogien måtte få ein prolog i Kristins trygge barndom heime på Jørundgard, tilhøvet til mora Ragnfrid og serleg til faren Lavrans, og til Gud; bakgrunnen for Kristins konfliktfylte samliv med Erlend. Den må i siste delen, Korset, få ein epilog i Kristins botsgang til Nidaros og Kristins død.

I «Kransen» vart Kristins og Erlends kamp for å få kvarandre, trass i alle hindringar, det store hovudmotiv. Inn i det vev seg to bimotoiv som stiller det i relieff: eit større, tilhøvet mellom Ragnfrid og Lavrans, og eit mindre: Åshild på Haugen og herr Bjørn. Eit anna dramatisk motiv ligg latent i den sceniske versjonen av Kransen, serleg i scenene med broder Edvin: kampen i Kristins sinn mellom verda og Gud. I Husfrue lar eg dette motivet falde seg ut for fullt.

Framhald side 10

Kristin Lavransdotter

HUS

Skodespel i 2 akter etter romanen

Dramatisert og sett i scene av

Musikk: *Arne Nordheim*

Gitarspel: *Bjørn Fongaaen*

Dekorasjonar og kostyme: *Arne Nordheim*

Draktene er laga på systova til

Dei som er med:

Kristin Lavransdotter		<i>Rut Tellefsen</i>
Erlend Nikolausson		<i>Georg Løkkeberg</i>
Gunnulf Nikolausson		<i>Pål Skjønberg</i>
Lavrans Bjørgulvsson		<i>Johan Norlund</i>
Erling Vidkunsson		<i>Ingolf Rogde</i>
Ulv Haldorsson		<i>Carl Habel</i>
Orm	} Erlends born med	<i>Bjørn Sothberg</i>
Margret		} Eline

Pause etter 1. og 2. akt

Hovedrollen

blant brannsikre skap

Pris fra kr. 498,00

Avrandsdatter

FRUE

av *SIGRID UNDSET*

av *Tormod Skagestad*

Finn Ludt

d — Dansen: Edith Roger

ne: Arne Walentin

D.N.T. av Randi Skahjem

Gaute	<i>Lars Tvinde</i>
Tore Eindridesson	<i>Svein Erik Brodal</i>
Håkon på Gimsar	<i>Astrid Bye</i>
Sunniva Olavsdotter	<i>Frode Birkeland</i>
Kløng Islending	<i>Elsa Isefiær</i>
Signe	
Sveinar og husfolk	

er 3. bilete.

Turnéleiar: *Carl Habel.*

JØLI

JØRGEN S. LIEN

OSLO - BERGEN - TRONDHEIM - STAVANGER

Arne Walentin.

Framhald frå side 7

Or det rike mylderet av personar i romanen kjem tre sterkest fram i scenelyset: brørne Gunnulf og Erlend, bundne til kvarandre med så mange slags band, og mellom dei Kristin. Ho slitst mellom dei som ho slitst mellom motsette krefter i sitt eige sinn. Men på slutten av Husfrue vel ho verda framfor Gud. Etterdønningar av same kampen herjar i Gunnulf, *han* har valt Gud, men det finst så mykje av Erlend i han at kampen har vore lang og hard. Verda-Gud-motivet kjem att i ei avklåra form i scenen mellom Lavrans og Kristin, der han tar farvel med henne, og med livet. Hovudmotivet i Kransen tonar i Husfrue med som eit bittert-ironisk bimotiv: den tragiske episoden mellom Erlends stykdotter Margret og den gifte mannen Håkon på Gismar, råkar Erlend der han er mest sårbar. Og Kristin brukar det mot han, utan nåde, i den store bitre oppgjersscenen etter tretten års samliv, klimaks i det ekteskapsdrama som Husfrue *også* er.

Framhald side 11

VERDENS STØRSTE

SPECIAL GUMMIERT

Salg

RIZLA

SIGARETT PAPIR

200 ÅRS ERFARING GARANTERER KVALITETEN
ENESALG FOR NORGE: GUNNAR STENBERG - OSLO

Den ålmenmenneskelege brytninga mellom mann og kvinne: mannen kvilelaust opptatt av gjeremål utanfor huset, i eit gny av dåd og våpen og høgt spel om makt, kvinna bunden til huset, meir bunden for kvart barn mannen gjev henne, bevande av morslykke, men og pint av uro og omsorg for flokken som veks opp ikring henne, den konflikten er så klår i Husfrue at Kristin og Erlend, midt i det at dei er menneskeleg levande, står som eviggyldige prototypar på Kvinna og Mannen.

I Husfrue haustar Kristin og Erlend bitre frukter av den sed som vart sådd i Kransen. Skuggar av fortida, av syndefallet som aldri vart skrifta, av opprøret mot faren som vart så blodig krenkt, av det indirekte drapet på Eline Ormsdotter, alt det heng som trugande damoklessverd over Kristins

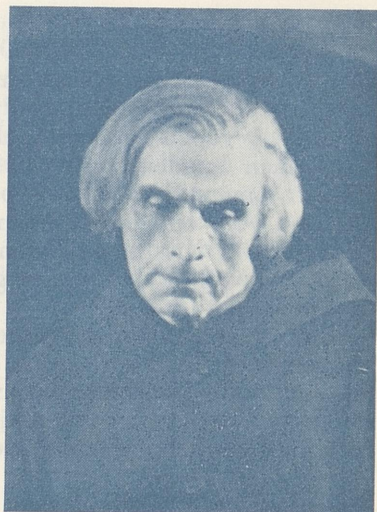
Framhald side 13

Ingolf Rogde

Lars Tvinde som Didrik i «Medmenneske».

Pål Skjønberg og Johan Norlund i «Kransen».

og Erlends samliv på Husaby. Men lyset frå sommarnatt-hagen på Hovin i Oslo sprengjer iblant alt mørker. Og da Erlend blir førd bort frå Husaby som ein fattig fanga mann, men ein rakrygga mann — i nederlaget viser han sine edlaste kvalitetar — da er det d e t lyset som får Kristin til å gløyme alt anna: husfruplikter, born, Gud, ho har berre e i n tanke: at ho elsker Erlend og at han elsker henne, og at ho vil berge livet hans kva det så måtte koste. Skodespelet Husfrue endar her, i ein slags tragisk jubel. Og så i neste omgang møtest dei to att, på Jørundgard, der så mange ting minner, og alt konfliktstoffet flytter dei med seg dit, og kampen tar ikkje slutt før Erlend ligg død. Men det er neste, s i s t e fase i lagnadsdramaet om Kristin Lavransdatter og herr Erlend av Husaby.

Etter urpremieren på Kransen for to år sidan vart det noko diskusjon i avisene om dramatisering av store romanar. Er det rett å gripe inn i den levande organismen eit diktverk er, og skapa det om, gje det ny form? Til kritikken som vart reist på det grunnlaget, vil eg gjerne få svara at diktverket finst mellom permene i bokhylla, like rikt og mangslunge som før. Ei dårleg dramatisering kan ikkje svekkje det, ho er gløymd like fort som ho kjem. Ei vellykka dramatisering kan skapa ny blåst omkring verket, få ein ny generasjon til å opdaga det, ta det ut av bokhyllene. At framføring av Kransen på teatret skapte reine Kristinfeberer her i landet, tar eg som eit prov på at det var rett å gje romanen scenisk liv. Sigrid Undset hadde eingong sjølv planar om å dramatisere Kristin, i samarbeid med ein norsk dramatkar, og ho var sterkt opptatt av Duuns «Medmenneske» på Det Norske Teatret. Så h o hadde i alle fall ikkje prinsipielt imot dramatisering av episk stoff.

Edith Roger

Carl Habel

Bjørg Uatle

Bjørn Sothberg

Jngen heim utan hage

Målet for Det Norske Hageselskap er hage ved alle heimar som har jord til det, og ingen heim utan grønsaker, bær, frukt og blomar på kvardagsbordet. Bli medlem i selskapet! Det kostar kr. 15,— for året i medlemspenngar. Alle medlemmer får tilsendt tidskriftet «Norsk Hagetidend» og småskriftet «Minneliste for hagedyrkere».

DET NORSKE HAGESELSKAP

MOTZFELDTSGT. 1 — OSLO

Eli Skrening og Johan Norlund i «Kvinnens»

Kavli's

Bacon-ost,

en smøreost
laget med små
biter av røket
skinke.

En spesialitet
som egner seg
ypperlig både
for smørbrød
og kjeks.

*Bøkene som skapte
verdensberømmelsen
og brakte Sigrud Undset
Nobelprisen!*

**KRISTIN
LAVRANS DATTER**

KRANSEN - HUSFRUE - KORSET

Ny separatutgave i tre vakre bind med mørk blå skinnrygg. Pris kr. 115,00. Vanlige rimelige ratevilkår hos alle bokhandlere.

ASCHEHOUG